

Strukturprogram för Kulturskola i Huddinge kommun

Huddinge kommuns ambition

Kulturskolan Huddinge ska ge barn och unga i hela kommunen möjlighet att uppleva och utöva kultur och genom det utvecklas på ett personligt plan och inom ett konstnärligt ämne och uttryck. I verksamheten ska det finnas möjlighet för eleverna att utveckla sin kreativitet och sitt självförtroende genom att delta i olika konstnärliga projekt och presentationer.

Inriktningen för kulturskolan i Huddinge kommun är att:

- **Kulturskolan är en del av kommunens utbud av meningsfull fritid**
- **Alla barn och unga i Huddinge ska ha likvärdig tillgång till kulturskola**
- **Bredd är en förutsättning för spets.**

Alla barn och unga i Huddinge har rätt till en meningsfull fritid. Det innebär att kommunen ska erbjuda barn och unga möjligheten att på sin fria tid ta del av aktiviteter och ingå i sammanhang som skapar delaktighet, personlig utveckling, lust och social gemenskap, oavsett kön, bostadsort eller socioekonomisk status.

För att säkerställa en likvärdig tillgång till kulturaktiviteter för Huddinges barn och unga ska Kulturskolan erbjuda en bred och mångfacetterad verksamhet med möjlighet till fördjupning, i kommunens alla delar. Verksamheten ska vara en väsentlig del av kommunens kulturutbud och möta behov och intresse av såväl spontankultur och prova-på-aktiviteter som ett långsiktigt arbete med elever som under lång tid får uppleva, utforska, utbildas och utveckla sig inom ett konstnärligt ämne.

Som grund ska Kulturskolan erbjuda en stor bredd av ämnen och undervisningsformat. Genom bredden ges möjlighet för fler barn och unga att upptäcka sitt kulturintresse, men även att fördjupa sig för de som har viljan att nå längre i sin konstnärliga utveckling.

Sammantaget ska Kulturskolan Huddinge vara ett attraktivt och tillgängligt alternativ för alla kulturintresserade barn och unga i kommunen.

Innehåll

Strukturprogram för	1
Kulturskola i Huddinge kommun	1
Huddinge kommuns ambition.....	2
Strukturprogrammets syfte	4
Beskrivning av nuläge	5
Prioriteringar.....	6
1.Fler barn och unga ska kunna delta i kulturskolan, med särskild hänsyn taget till kommundelar där deltagandet i organiserad fritidsverksamhet är lågt	6
2.Mångfacetterat utbud av hög kvalitet	7
3.Kostnadseffektiv användning av lokaler	8
Geografiska och demografiska möjligheter	8
Geografisk struktur	9
Volympianering	10
Vägen framåt.....	11
Uppföljning av strukturprogrammet	12
Källor	13

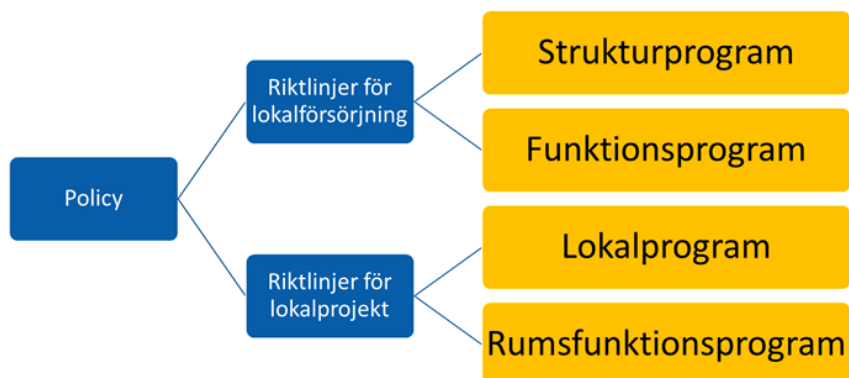
Strukturprogrammets syfte

Syftet med strukturprogram är att förtydliga Huddinge kommuns viljeinriktning inom ett visst verksamhetsområde gällande den fysiska planeringen av verksamhetslokaler. Strukturprogram är en viktig del av kommunens samhällsplanering. Programmet ska definiera vilket mått av kommunal service som ska levereras till kommuninvånarna och applicerar det på kartan utifrån befintlig och planerad framtida samhällsstruktur. Programmet ska operationalisera politiska och strategiska ställningstaganden på en övergripande geografisk nivå och utgöra en plattform för dialog inom kommunkoncernen.

Strukturprogrammet är en vägledning till både medborgare, näringsidkare och föreningsliv om hur kommunen vill planera och organisera sitt bestånd av verksamhetslokaler och utbud inom ett visst verksamhetsområde, exempelvis skolor, simhallar eller bibliotek.

Strukturprogrammet ska inte beskriva utformning och ändamålsenlighet i själva verksamhetslokalen, det beskrivs i funktionsprogrammet. Ett lokalprogram är en beskrivning av lokalens utformning och ändamålsenlighet i ett enskilt projekt, som vidareutvecklas under projekteringsfasen till ett rumsfunktionsprogram.

Utgångspunkten för kommunens planering och verksamhet ska ta sitt avstamp i den kommunala kompetensen och kommunallagen. Vidare behöver kommunen i sin struktur för kulturskola ta hänsyn till både ambitionsnivå, befolkningsutveckling samt finansiell kraft.

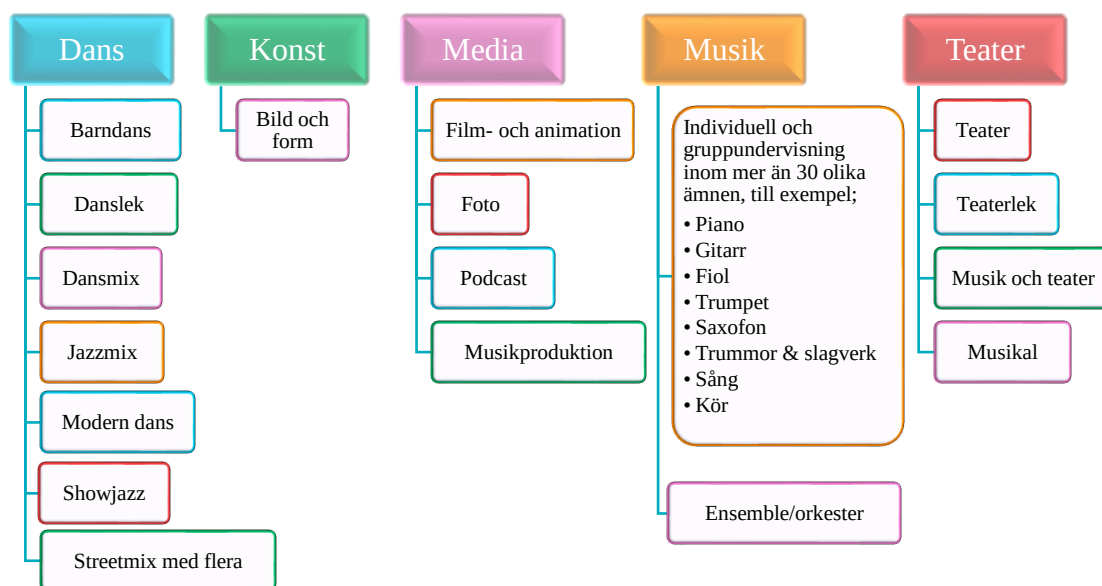
Beskrivning av nuläge

Den kommunala musikskolan i Huddinge startade sin verksamhet redan 1952. Musikskolan expanderade år 2002 till Kulturskola genom utökning av utbudet med dans och teater.

Kulturskolan, som drivs i kommunal regi av kultur- och fritidsnämnden, har verksamhet inom hela Huddinge kommun. Verksamheten består främst av terminskurser inom fem huvudinriktningar från nybörjarnivå till fördjupning samt kortkurser under helger och lov. För de elever som är i behov av extra stöd finns *Kulturlyftet*. Förutom den avgiftsbelagda kursverksamheten finns *Öppen kulturskola*, en verksamhet som bland annat erbjuder avgiftsfria kurser med drop-in och prova-på-aktiviteter.

Målgruppen för kommunens kulturskola är barn och ungdomar i åldern 5-22 år. Majoriteten av eleverna i kulturskolan är 9-13 år, sedan sjunker deltagandet i högstadiesåldern och ännu mer sjunker deltagandet i gymnasieåldern.

Totalt erbjuds ett 70-tal ämnen inom Kulturskolan Huddinge, med tyngdpunkt på musikundervisning.

Nuvarande kulturskoleverksamhet beskrivs utförligt i bilaga 1: Fördjupning: Nulägesbeskrivning och behovsanalys.

Prioriteringar

I utvecklingen av den kommunala Kulturskolan ska följande prioriteras:

1. Fler barn och unga ska kunna delta i Kulturskolan, med särskild hänsyn taget till kommundelar där deltagandet i organiserad fritidsverksamhet är lågt
2. Mångfacetterat utbud av hög kvalitet
3. Kostnadseffektiv användning av lokaler

Prioriteringarna kopplar på olika sätt till de långsiktiga inriktningar som finns uttryckta för Kulturskolan och/eller till kommunens mål om långsiktig hållbarhet. Genom prioriteringarna ges en tydlig riktning i arbetet med att utveckla Kulturskolans verksamhet, denna riktning operationaliseras i en handlingsplan där även barnkonsekvensanalys ingår. I detta strukturprogram anges vad som ska adresseras men konkreta lösningar slås inte fast utan formuleras av förvaltningen och verksamhet i kommande steg.

1. Fler barn och unga ska kunna delta i kulturskolan, med särskild hänsyn taget till kommundelar där deltagandet i organiserad fritidsverksamhet är lågt

Denna prioritering kopplar till inriktningen ”Alla barn och unga i kommunen ska ha likvärdig tillgång till kulturskola”.

FN:s barnkonvention (artikel 13 och 31) betonar alla barns rätt till fritid, lek och rekreation anpassad till barnets ålder, och barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Barnkonventionen är sedan 1 januari 2020 en del av svensk lag. Barnkonventionen fastställer även rätten till icke-diskriminering vilket innebär att rättigheterna i konventionen ska komma alla barn till del oavsett bland annat kön, språk, socialt ursprung och funktionsförmåga (artikel 2).

Utöver barnkonventionen bygger Kulturskolans verksamhet även på kommunfullmäktiges uppdrag till kultur- och fritidsnämnden, vilket regleras i nämndens reglemente HKF 8000 (1). Reglementet stipulerar att kultur- och fritidsnämnden ansvarar för:

- verksamheten inom kommunala kulturskolan
- att tillgängliggöra ett varierat kulturutbud i Huddinge kommun och bidra till ett livslångt lärande och eget skapande, utöver kommunens ansvar enligt skollagen

En aktiv och meningsfull fritid är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och unga. Som en del i det preventiva arbetet är det därför viktigt att arbeta med likvärdig tillgång till aktiviteter på barn och ungas fria tid i hela kommunen. Högst skyddsfaktor får de som deltar i ledarledda organiserade aktiviteter under sin fritid, till exempel deltagande i en terminskurs inom Kulturskolan. Samtidigt kan trösklarna till dessa aktiviteter vara höga, genom att de till exempel är avgiftsbelagda, kräver särskild utrustning eller hög grad av föräldraengagemang.

Det är viktigt att uppmärksamma de barn och unga som lever i ekonomisk utsatthet och vidta åtgärder för att göra kulturskolan tillgänglig för barn och unga, oavsett ekonomiska resurser.

Kulturskolan Huddinge ska ha som uppdrag att bredda verksamheten och rekryteringen av barn och unga ska ske från alla samhällsgrupper. Tillgängligheten till och kännedomen om verksamheten måste också öka, detta kan åstadkommas genom riktade insatser och en målmedveten och attraktiv marknadsföring.

Sedan 2016 erbjuder Huddinge kommun en avgiftsfri kulturpedagogisk gruppverksamhet utan krav på föranmälan: Öppen kulturskola. Denna riktade satsning i socioekonomiskt svaga kommundelar med lågt deltagande i kulturskolan har varit möjlig genom tillfälliga statliga bidrag. Från 2023 drivs Öppen kulturskola delvis med kommunala medel för att långsiktigt permanenta verksamheten.

Det är viktigt att utveckla kopplingar mellan den öppna verksamheten och den avgiftsbelagda. Detta för att fler barn från de områden där kulturskolan idag når en mycket låg andel av målgruppen ska ges möjlighet att ta nästa steg i sin egen konstnärliga utveckling genom att till exempel delta i terminskurser, vilket på sikt skapar jämlik tillgång och ökar barns skyddsfaktorer för en ökad livskvalitet.

2. Mångfacetterat utbud av hög kvalitet

Denna prioritering kopplar till inriktningen ”Bredd är en förutsättning till spets”.

Nationellt erbjuds ofta ämnen som musik, dans, drama, teater och bild i kommunal musik- eller kulturskola. Den långsiktiga trenden är att kommunerna breddar verksamheterna och går från renodlade musikskolor till kulturskolor. Musiken är dock fortfarande det ämne som dominerar, så har det även varit i Huddinge.

En viktig utmaning för den kommunala kulturskolan är att attrahera fler barn och unga till en verksamhet som upplevs som relevant och rolig.

Kulturskolan Huddinge ska erbjuda ett brett och angeläget utbud av kulturella och konstnärliga uttryck. Barn och unga är trendkänsliga och snabba att ta till sig nya uttryck, vilket ställer krav på att Kulturskolan är flexibel och har en god omvärldsbevakning. Ändringar i utbud kan få effekter på lokalbehovet och utbudet ska därför samberedas med nämndens lokalbehovsprognos.

Undervisningen ska vara av hög kvalitet med möjligheter till såväl bredd som fördjupning i undervisningen med utgångspunkt i var och ens särskilda förutsättningar.

En fördjupad ”spetsundervisning” ger en god grund för vidare studier och även för ett professionellt yrkesliv med konstnärlig inriktning. Fördjupad undervisning ska även fortsättningsvis erbjudas för intresserade elever och möjligheten till fördjupning inom fler inriktningar bör öka på sikt.

Utöver ovanstående inriktningar kring utbudet av bredd och spets är följande faktorer avgörande vid planering av framtida utbud:

- Målgruppens demografiska och geografiska utbredning
- Att utbud och geografisk placering för kulturskola och övriga kulturpedagogiska aktörer ska komplettera varandra.
- Balansen mellan Kulturskolans inriktningar
- Andelen fördjupningskurser i relation till övrigt utbud
- Efterfrågan från målgruppen

3. Kostnadseffektiv användning av lokaler

Denna prioritering kopplar direkt till kommunens hållbarhetsdimension: ekonomisk hållbarhet

Det finns fördelar med ett utökat samarbete med skolorna i kommunen, under förutsättning att Kulturskolan kan få tillgång till skolans musiksalar och/eller andra lämpliga lokaler på tider som är attraktiva för målgruppen och medger god arbetsmiljö för medarbetarna. Ett samnyttjande av skolans lektionssalar skulle då ske utifrån bägge parter behov; vara långsiktigt och hållbart. Lokaler för Kulturskolans verksamhet bör därför tas med i planering av nya skolor.

Kulturskolans lokaler kan utanför verksamhetstid nyttjas av andra verksamheter med liknande funktionskrav, vilket kan ytterligare bidra till effektivt resursutnyttjande.

Samnyttjande av lokaler kan passa för bredd och ingång till kulturskolan, men det krävs också anpassade lokaler för vissa instrument och för högre nivåer.

Idag sker majoriteten av avgiftsbelagd verksamheten i Kulturskolans egna lokaler som är utrustade speciellt utifrån verksamhetens behov. Däremot sker all undervisning inom Öppen kulturskola genom samnyttjande av lokaler, vilket ger dubbla effekter; kostnadseffektivitet samt att verksamheten bedrivs nära barnens vardag i skolor och bibliotek.

Kommunens verksamhetslokaler ska bidra till en effektiv och sund verksamhetsmiljö som skapar förutsättning för hög produktivitet och kvalitet i kommunens verksamheter. Kostnaderna ska vara så låga som möjligt och med största möjliga effektivitet. Detta kräver samordning och planering med ett kommunövergripande perspektiv.

Kulturskolans lokaler ska vara ändamålsenliga och tillgängliga för alla. Ändamålsenlighet handlar att verksamheten ska ha lokaler som är anpassade efter verksamhetens behov. I detta ingår även en god arbetsmiljö för kommunens personal.

Geografiska och demografiska möjligheter

Idag är det inte ovanligt att barn och unga bor i en kommun men tillbringar sin skoldag och en väsentlig del av sin fritid i en annan. Många barn och unga bor också växelvis hos föräldrar i olika kommuner. Barn och unga ska kunna delta i kulturskolan på ett sätt som fungerar i vardagen. För att uppnå detta, kan den

strategiska placeringen av kulturskoleverksamhet inom kommunen spela en stor roll, men även en god regional samverkan.

Förutsättningar för en ökad kapacitet framåt

Strukturprogrammet ska definiera vilket mått av kommunal service som ska levereras till kommuninvånarna och applicera det på kartan utifrån befintlig och planerad framtida samhällsstruktur. Strukturprogrammet för kulturskola syftar också till att skapa förutsättningar för att erbjuda högkvalitativt kulturutövande för kommunens barn och unga i ändamålsenliga, attraktiva och ekonomiskt hållbara lokaler.

Oavsett var i kommunen en kulturskolelokal är lokaliserad är det av vikt att det finns goda möjligheter att ta sig till platsen med buss och spårbunden trafik. Det är viktigt för en jämlik tillgång till verksamheten.

Kommunens avgiftsfria Öppen kulturskola ska fortsätta ha öppen verksamhet utan krav på föranmälan i kommunens socioekonomiskt utsatta områden, och därmed bidra till likvärdig tillgång till kulturpedagogisk verksamhet för kommunens barn och unga.

I regeringens proposition 2017/18:164 bedöms avståndet till den kommunala kulturskolan i kommuner som präglas av långa avstånd vara ett hinder, och avståndet tycks avgöra i vilken utsträckning barn och unga deltar i kulturskolans verksamhet, liksom hur god kännedom barn och vårdnadshavare i dessa kommuner har om den (2).

Geografisk struktur

Kulturskolans verksamhet bedrivs i lokaler i centrala lägen som fungerar som trygga mötesplatser för hela målgruppen, där alla eller flera konstinriktningar ryms under samma tak.

Kulturskolan har utöver det verksamhet som bedrivs i andra lokaler i hela kommunen nära där målgruppen befinner sig, i eller i direkt närhet till skolor, fritidsgårdar, bibliotek och andra mötesplatser.

Baserat på att närhet är en viktig faktor för deltagande i kulturskola och grundläggande för jämlik tillgång bör kulturskoleverksamhet erbjudas i hela kommunen. Förenklat bör kommunen planera för att kulturskolans verksamhet ska finnas inom följande områden:

Område	Kulturskola idag	Kulturskola framöver
Nordvästra Huddinge	Kulturskolan i Vårby, och Öppen kulturskola	Kulturskola och Öppen kulturskola
Mellersta Huddinge	Kulturskolan i Sjödalen (Paradisbacken)	Kulturskola (ersättningslokal)
Sydvästra Huddinge	Öppen kulturskola i Flemingsberg	Kulturskola och Öppen kulturskola
Östra Huddinge	Kulturskolan i Skogås, och Öppen kulturskola	Kulturskola och Öppen kulturskola

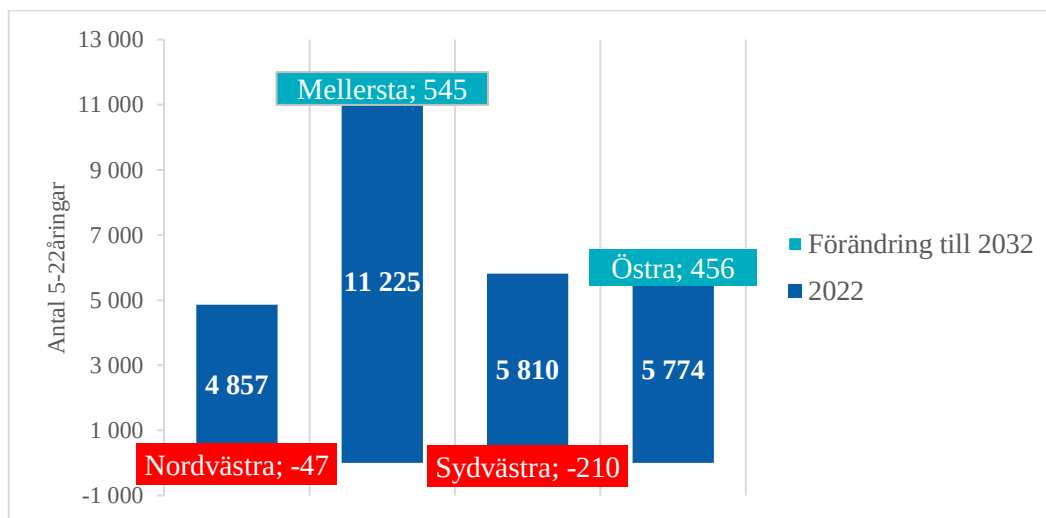
Framtida kapacitet behöver inte säkras på exakt samma plats där dagens kulturskola finns, men strukturen ska ta hänsyn till övriga kulturaktörer i kommunen, samt anpassa utbud på respektive lokalisering så att kulturskola och övriga aktörer kompletterar varandra.

Volymplanering

Enligt Huddinges befolkningsprognos för perioden 2023-2032, prognosticeras det att vara drygt 126 800 invånare i Huddinge vid prognostidens slut dvs 2032, vilket innebär en ökning med drygt 12 000 personer. Längre prognoser än så är svåra att göra, men det finns anledning att tro på en fortsatt befolkningstillväxt utifrån planerat bostadsbyggande i kommunen.

Kulturskolan riktar sig till kommunens barn och unga mellan 5 och 22 år, så en anpassad befolkningsprognos har tagits fram specifikt för Kulturskolans målgrupp. Den 31 december 2022 bodde 27 725 barn och ungdomar i åldern 5-22 år i kommunen. Till 2032 prognosticeras en ökning med 775 fler 5-22 åringar till totalt 28 500.

Befolkningsprognosen för 5-22 åringar per strategiskt planområde i Huddinge presenteras i diagrammet nedan. Målgruppen kommer att öka mest i Mellersta Huddinge med 545 barn, troligtvis baserat på planerat bostadsbyggande i Sjödalen och Högmora. Även i Östra Huddinge kommer målgruppen att öka.

Kultur- och fritidsnämnden har visat ambitionen att öka andelen elever i Kulturskolan Huddinge genom beslutet (3) om ett målvärde på 10,6 procent¹ till 2030 för indikatorn ”Elever i kulturskola 6-19 år, andel (%)”. Målvärdet motsvarar resultatet för Stockholms län år 2021 (4).

Volymplaneringen av kursplatser inom avgiftsbelagd kulturskola för kommande år bör utgå ifrån det beslutade målvärdet, samt från kommunens befolkningsprognos för målgruppen. Utifrån nämnda beräkningsramar för att nå

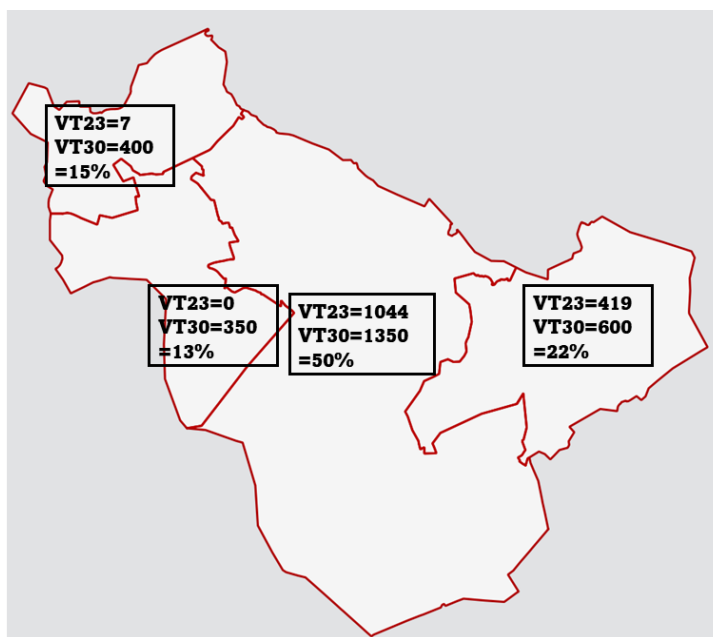
¹ Tidigare beslutat målvärde på 11,8% till år 2030, i kultur- och fritidsnämndens verksamhetsplan 2023, kommer i delår 1-uppföljning att revideras till 10,6%.

målvärdet år 2030, blir teoretiskt behövd volym per termin cirka 2700 kursplatser, och sett till helår 5400 kursplatser. Detta innebär nära en fördubbling mot 2022.

Volymerna bör fördelas inom kommunens olika delar utifrån ovan föreslagen geografisk struktur för Kulturskolan. Fördelningen av kursplatser bör möjligaste mån spegla kommunens demografi med beaktande av mer eller mindre mobilitet hos invånarna. Även efter 2030 ses målgruppen fortsätta öka i antal i kommunen som helhet.

Andel (%) av kulturskolans målgrupp 5-22 år prognosticeras att år 2032 bo i:

Nordvästra	17%
Mellersta	41%
Sydvästra	20%
Östra	22%

Bildförklaring: Uppdelat i kommunens fyra strategiska planområden visualiseras:

Antal kursplatser vårtermin 2023

Fördelning av volym i antal kursplatser till vårtermin 2030

Fördelning i % av volym som behövs till 2030

Öppen kulturskola bör under kommande år växa i samma takt som den avgiftsbelagda verksamheten, främst i kommunens socioekonomiskt svagare områden. Det skulle innebära att antalet deltagartillfällen mer än dubblas till cirka 3 500 deltagartillfällen årligen till 2030. En annan viktig ambition för Öppen kulturskola framöver är att öka bredden av ämnen som erbjuds.

Vägen framåt

Genom detta strukturprogram uttrycks en ambition att uppnå en mer jämlik tillgång till kulturskolan i kommunen och att öka andelen barn och unga som kulturskolan når. Strategin för att åstadkomma detta bör vara att kulturskolan etableras på platser där förutsättningar för deltagande idag är sämre, att utbudet anpassas utifrån efterfrågan, och att Kulturskolans arbetssätt förändras för att till skapa fler kursplatser inom befintlig ram.

Kulturskoleverksamheten behöver utvecklas i flera steg för att nå de beskrivna målsättningarna. Dessa steg beskrivs i grova drag nedan, för att i förvaltningens handlingsplan ta konkretare former.

Ett första steg i volymplaneringen är att ha en gemensam bild av nuvarande kapacitet i Kulturskolan, vilken redovisas i bilagan.

På kort sikt ska verksamheten se över kapacitetsökning i nuvarande lokaler och med nuvarande bemanning. Den påbörjade implementeringen av utökad gruppundervisning bedöms vara grundläggande för att uppnå större volymer. Här spelar ändamålsenliga lokaler en kritisk roll.

Under 2024 kommer kulturskolan, idag lokaliserad på Paradisbacken, att flytta till ny plats i Mellersta Huddinge. Då ersättningslokal inte är bestämd, är det i dagsläget svårt att bedöma hur många kursplatser som kan genereras i den verksamheten, men en uppskattning borde vara motsvarande minst volymerna i verksamheten på Paradisbacken idag.

Nästa steg blir att utöka kulturskoleverksamhet i fler lokaler. Här bedöms Nordvästra Huddinge vara prioriterat. Planeringen av volymer för nya verksamhetslokaler i Nordvästra Huddinge bör bygga på förutsättningen att kapaciteten ska öka med motsvarande Kulturskolans nuvarande verksamhet i Skogås.

På längre sikt, främst sett utifrån planerat bostadsbyggande, ses en permanent lokal i Sydvästra Huddinge nödvändig för fortsatt utökning av kursplatser.

Det redan väl etablerade samnyttjandet i andra kommunala verksamheters lokaler ska fortsätta. Genom att vidareutveckla nära samarbete med skolor, och övrig kultur- och fritidsverksamhet kan fler kursplatser utan extra lokalkostnader erbjudas nära barn och unga i deras vardag.

Allt identifierat lokalbehov kopplat till uttryckta ambitioner och utveckling av kulturskola i strukturprogrammet kommer etappvis att adresseras i nämndens behovsprognos för lokaler och anläggningar.

Uppföljning av strukturprogrammet

Strukturprogram har status som ett aktiverande styrdokument/program i linje med kommunens Riktlinjer för styrdokument.

Strukturprogrammet ska godkännas av kultur- och fritidsnämnden utifrån reglemente. Ansvar för genomförande av innehållet ligger på kultur- och fritidsnämnden, som också ansvarar för att innehållet kommuniceras till intressenter under hela programperioden.

Programmet ska följas upp och aktualitetsprövas under varje mandatperiod för att kunna revideras eller eventuellt upphävas. Aktualitetsprövning sker i samband med budgetprocessen.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för uppföljning av strukturprogrammet för kulturskola.

Källor

1. Reglemente för kultur- och fritidsnämnden HKF 8000
https://www.huddinge.se/globalassets/huddinge.se/_gemensamma/huddinge-kommuns-forfattningssamling-hkf/kultur-och-fritid-hkf-8000-8999/hkf-8000.pdf
2. En kommunal kulturskola för framtiden – en strategi för de statliga insatserna, Regeringens proposition 2017/18:164
<https://www.regeringen.se/contentassets/6b270318a21c4f1fb9df98cd8660753b/en-kommunal-kulturskola-for-framtiden---en-strategi-for-de-statliga-insatserna-prop.-201718164.pdf>
3. Kultur- och fritidsnämndens Verksamhetsplan för 2023, dnr KFN-2023/52
4. Kulturrådets statistik, Kulturcentrum Antal elever i kulturskolan
<https://www.kulturradet.se/kulturskolecentrum/statistik/antal/>